

To je bila moja dolžnost

»SAJ BOSTE KAVICO, ALI NE?« No, to vprašanje je na takšnih obiskih, kot je bil moj, pač nekaj, kar »spada zraven«. Toda pri Vebletovih je bilo vseeno malo drugače. Tokrat mi je pravo, turško kavo skuhal sam družinski gospodar, saj je žena Jožica vedno pripravljena priznati moški primat v tej »disciplini« kuharske umetnosti...

»Boste videli, kako dobro skuha. Pri vojakih se je naučil,« je pohvalila moža in mi ponudila zapestje, češ, da ima preveč umazane roke. Vebletova sta se namreč ravno vrnila z vrta, ki jima pomeni prijetno in precej koristno zabavo hkrati.

Tovarišico Jožico verjetno že poznate, napisala je pretresljivo knjigo »Preživela sem taborišče smrti«, v kateri opisuje svoje doživljanje iz zloglasnega Auschwitza. Skrivaj sem jo opazoval med njenim pripovedovanjem in skoraj sem bil malce presenečen — čeprav je veliko pretrpela, nekajkrat ušla smrti in prestala celo vrsto poskusov zločinskih zdravnikov, njen še vedno mladostni obraz vse to trpljenje skriva. Toda, prijazen nasmeh, vse se očči včasih ne povedo vsega...

»Spomnim se, kako smo se jetnice pogovarjale in sanjale, kako bo, ko bomo zopet svobodne,« je zamišljeno dejala. »Veselile smo se trenutka, ko bomo lahko pozabile na bodočo žico, na plinske komore in pošasti v belih haljah... Toda Auschwitz je ostal v nas. Vtisnil nam je pečat, ki ga ne morejo izbrisati ne zdravniki, ne zdravniki in zdravišča... Mene po malem krpajo že vse od

osvoboditve, jutri odpotujem v Igalo, morda mi bo potem kaj bolje... Velikokrat se zbudim iz strašnih sanj, ponoči slišim krike esovcev, streljanje...«

Jožica Veble je bila učiteljica. Vedno je želela delati z otroki, veselilo jo je, da je lahko mladim glavicam posredovala šolsko učenost. Toda že na začetku njenega učiteljevanja je vojna uničila te njene načrte. Povezala se je z osvobodilnim gibanjem, toda njena skupina je bila kmalu izdana in konec vojne je Jožica dočkala v koncentracijskem taborišču.

»Ko sem se vrnila v domovino, sem hotela čimprej nadoknaditi vsa ta zamujena leta,« je postalo pripovedovanje malce vedrejšje. »Delala sem kot učiteljica v neki vasi pri Ptuj. Vojne je bilo res konec, toda nevarnosti niso minile. Naša partijska celica je morala delati v strogi ilegali, sicer ne vem, kako bi se končalo. V tistem času so se pojavljali »križarji«, ki so strahovali prebivalce v okolici, seveda ob izdatni pomoči duhovščine. V največji nevarnosti smo bili mi, komunisti in verjemite mi, ni nam bilo lahko pri duši, ko smo dva vaščana našli prerešetana s križarskimi krogli. Se, ko je OZNA polovila tolpe, smo si oddahnili.«

»Ja, takrat so bili drugačni časi,« je pritegnil tovariš Veble. »Bila sva že poročena, toda jaz sem moral delati v Krškem. In kaj mislite, sva počela, ko sem obiskal mojo mlado ženo? Skupaj sva šla »kontrahirat«, takšen je bil pač ukaz...«

Oba Vebletova sta pravzaprav Kapelčana, se pravi z bizeljskega področja. No, krepkejša polovica tega res ne bi mogla zatajiti, saj še precej zategne govorico, kadar se »pomina...« Od doma je že kar lepo število let, kot oficir je služboval v sosednjih republikah, »kapevski« pečat pa mu je ostal...

»Ko mi je pisal od vojakov, takrat bi morali brati... Polovica latinice, polovica cirilice, no, pa sem ga vseeno razumela,« se je zasmejala tovarišica Vebletova.

Čas je mineval, priznam, kar prehitro. Ob napetih in zanimivih zgodbah upokojene učiteljice mi res ni bilo dolgčas.

Se to: Jožica Veble je letos dobila priznanje Osvobodilne fronte, tega mi ona sicer ni povedala, sem pa na srečo to že prej izvedel.

»Saj ne vem, če sem ga res zaslužila. Stori la sem vedno le tisto, kar je bila moja dolžnost,« se je branila. »Pa mi kljub temu veliko pomeni. To je moje zadoščenje, za vse trpljenje in delo...« Z. Š.

Bližnjice in sekunde

SKORAJ ne mine dan, da ne bi v časopisih lahko brali kakšno ogorčeno pismo ljubiteljev narave, ki se pritožujejo proti uničevanju zelenja v našem mestu. Največ žolča in črnila se seveda preliva zaradi Tivolija in ceste, ki naj bi vodila skozenj, a tudi drugo zelenje je Ljubljancanom močno pri srcu. »Hočemo zelenice, ne asfalta!« so lansko pomlad vpili študentje na Aškerčevi cesti, podobno pa zahtevajo tudi prebivalci novih sosesk, ki jih oblijejo z betonom in asfaltom in le tu in tam morda s koščkom travnate površine.

No, v Šiški se ravno ne moremo pritoževati nad pomanjkanjem zelenice, saj so se vsaj v zadnjem času urbanisti spomnili, da človek ne more živeti le ob vonju po razgretem asfaltu. Res je sicer, da travica ob blokkih in cestah ne pomeni kdovekakšne osvežitve zastrupljenega zraka, toda vsaj za oko je prijetna. Vse pa kaže, da so se ravno v Sosesko 6 naselili sami sovražniki narave in zelenja, saj so vse trate pohojene in preprejene z blatnimi bližnjicami, grmi in drevesca pa razen na najbolj odročnih mestih polomljena...

Saj poznate tisto veliko zelenico ob križišču Šišenske in Celovške? Zelo lepa je, no, vsaj tam, koder še niso speljane steze... Spravili smo se torej nad uničevalce zelenila — s kratko anketo. Ustavili smo nekaj ljudi, ki so se vsuli čez travnik in jih spraševali za mnenja o ljubljanskem problemu zelenice.

»Dober dan, oprostite tovarišica, kaj vi menite o tem?« smo ustavili žensko z nakupovalno mrežo, ki je ravno stopila s travnika na pločnik. Malo zabodeno nas je pogledala, rekla pa nič.

No, pri naslednji »žrtvi« smo imeli več sreče.

»Ja, mislim, da bi lahko uredili več zelenic,« je odrezala tovarišica srednjih let, brez mreže.

»Zakaj pa potem hodite po travi, mislite, da bo potem bolj rasla?« smo bili nesramni. Pa se je le zasmejala: »Saj ne hodim po travi. Ne vidite, da je tule steza? Sicer pa, če že hočete, mudi se mi...«

In je odhitela naprej, na pločniku malo podrgnila s čevlji ob tlak, da bi si podplate očistila blata, potem pa stekla naprej. Gotovo se ji je zelo mudilo...

»Jaz bom hodil, kjer bo mene volja!« se je nad našo predrznostjo razhudil starejši možak. »Sicer pa, saj nisem jaz naredil te steze...«

Da bi se lažje vživeli v te nesrečneže, ki se jim tako zelo mudi, smo naredili majhen poziklus. Gledali smo na uro, koliko časa potrebuje pešec po pločniku naokoli in koliko, če jo mahne po »bližnjici«. Ja, res smo ugotovili razliko: celih 15 sekund. No, sedaj razumemo, zakaj je trava uničena, saj je danes čas zlato. Kaj pa mislite, 15 sekund... Kaj zato, če so čevlji blatni, glavno je, da smo prihranili na času!

Na avtobusno postajo je pripeljal »Krpam« in skozi vrata se je vsulo pravicato mravljišče. Nekaj se ga je porazgubilo proti litostrojskim blokom, peščica posebnicev se je ubogljivo postavila na prehod, vsa ostala množica pa se je začela zagrizeno prebijati skozi reko avtomobilov. In »zebra« s semaforjem je samo 20 metrov v stran... Kaj, ko bi miličniki prišli še kdaj sem prodajati svoje listke?

No, komur uspe prebiti se na ono stran, seveda zakorači po bližnjici. V eni uri smo naštelj natanko 186 ljudi, ki jim je gorelo za petami (takrat gre pa tudi za sekunde). Torej, predlagamo, da trate lepo asfaltiramo, tako da ne bo več treba delati ovinkov. Kajti — čas je zlato!

Z. Š.

ODBOR ZA DRUŽBENI NADZOR

Občinska skupščina Ljubljana-Šiška je na seji 20. 4. 1972 na predlog krajevnih organizacij Socialistične zveze izvolila 10 članov za člane odbora za družbeni nadzor sklada za izgradnjo šol in vzgojno-varstvenih ustanov v Ljubljani, ki se financirajo iz sredstev samoprispevka, za katerega so se Ljubljanci odločili na referendumu v novembru preteklega leta. Za posamezne krajevne skupnosti bodo občane v tem odboru zastopali naslednji:

KS M. Majcen in H. Smrekar: Vili TERČIČ, komercialist, stanujoč Verovškova 44/b;

KS Sercerjevo in Litostroj: Marija JAMŠEK, arhitekt, stanujoča Z. Kvedrove 20;

KS Zgornja Šiška: Koloman BALAZIČ, sodnik, stanujoč Celovška 143;

KS Dravlje in Podutik: Janez MATOH, upokojenec, stanujoč Dolomitska 8;

KS Sentvid: Milan PETRIČ, ekonomski tehnik, stanujoč Celovška 483;

KS Vižmarje-Brod in Smartno-Tacen: Janez KREGAR, tržni inšpektor, stanujoč Bognarjeva pot, Vižmarje;

KS Guncje in Stanežiče-Medno: Jožica FRBEŽAR, knjigovodja, stanujoča Medno 35;

KS Gameljne, Vodice in Bukovica-Senkovturn: ing. Slavko KOSEC, uslužben na Metalurškem inštitutu, stanujoč Zg. Gameljne 49;

KS Smlednik in Pirniče: Tone GOŠTINČIČ, inšpektor, stanujoč Zg. Pirniče 83/a;

KS Medvode in Trnovec-Topol: ing. Janez DUHOVNIK, gradbeni inženir, stanujoč Medvode.